

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

“Затверджено”
Заступник ректора

Проф. І.П.Гладкий

“ ___ ” _____ 2013 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни: **«Планування і контроль на підприємстві»**
(за вимогами кредитно-модульної системи)

Галузь знань 0305 – «Економіка та підприємництво»

Напрямок 6.030504 «Економіка підприємства»

Робоча навчальна програма з дисципліни «Планування і контроль на підприємстві» складена к.е.н., доцентом кафедри економіки підприємства Горовою К.О. на основі освітньо-професійної програми підготовки фахівців в галузі знань 0305 – «Економіка та підприємництво» за напрямом 6.030504 «Економіка підприємства».

Рецензент

доцент кафедри економіки підприємства,

к.е.н., доц.

Д.А. Горовий

Робоча навчальна програма розглянута на засіданні кафедри економіки підприємства (протокол № 1 від «30» серпня 2013 р.)

Завідувач кафедрою

економіки підприємства, д.е.н., проф.

І.А. Дмитрієв

Схвалено Радою (методичною комісією) ФУБ

Протокол № 1 від " __ " серпня 2013 р.

Голова Ради (методичної комісії)

факультету управління та бізнесу, д.е.н., проф.

І.А. Дмитрієв

«УЗГОДЖЕНО»

Зав. випускової кафедри

економіки підприємства, проф.

І.А. Дмитрієв

“ ___ ” _____ 2013 р.

1. Опис навчальної дисципліни
«Планування і контроль на підприємстві»

Система змістових модулів

Характеристика обсягів підготовки	Характеристика лекційного потоку	Характеристика навчального процесу
Загальний обсяг – 5 кредитів	Галузь знань: 0305 «Еконо- міка та підприємництво» Напрямок підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»	Навчальний курс – циклу нормативних дисциплін підготовки бакалаврів
Усього годин – 180		Рік підготовки - 4-й
Усього блоків змістових модулів - 3	Освітньо - кваліфікаційний рівень – бакалавр.	Семестр навчання 8-й
Один блок змістових модулів 52 - 64 години		Кількість лекційних годин – 34
Усього змістових модулів – 17	Кількість навчальних груп в потоці – 2	
Один змістовий мо- дуль 6 - 22 години	Лектор, відповідальний за курс – к.е.н., доцент кафедри еко- номіки підприємства Горова Ксенія Олександрівна	Практичні заняття, годин – 34 Курсові роботи - 36
Всього аудиторних годин на тиждень – 4 години (2 години лекцій, 2 години практичних занять)		Самостійна робота, годин – 76 Модульний контроль (види контролю: тестові роботи) Підсумковий контроль (види контролю: 8-й семестр - інтегро- ваний іспит)

Предметом навчальної дисципліни «Планування і контроль на підприємстві» є процес планування і контролю діяльності підприємства.

2. Мета та завдання в галузі знань

Навчальна дисципліна «Планування і контроль на підприємстві» відноситься до циклу нормативних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки бакалаврів з галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» за напрямом підготовки 6.030504 «Економіка підприємства».

Метою викладання дисципліни є формування системи знань з методології розроблення перспективних і поточних планів у діяльності підприємства та контролю їх виконання.

Згідно мети, основні завдання дисципліни полягають у наступному: опанування форм, методів і процесу планування і контролю; вивчення структури і технології розроблення типових планів щодо економічного і соціального розвитку підприємства, складу показників і методики їх розрахунку, оптимізації виробничої програми.

Після вивчення дисципліни майбутній фахівець повинен

Знати:

- Предмет, об'єкт дисципліни, основні концепції та методи планування;
- Склад, структуру і послідовність розробки системи планів підприємства;
- Основи складання маркетингової стратегії і планування збуту продукції підприємства;
- Послідовність розробки плану виробництва продукції;
- Основи оперативно-календарного планування і диспетчерського регулювання;
- Організацію матеріально-технічного забезпечення виробництва;
- Принципи планування виробничої потужності підприємства;
- Порядок планування фонду оплати праці та кадрового забезпечення підприємства;
- Організацію виробничої інфраструктури підприємства;
- Основи планування витрат виробництва і методи складання калькуляції собівартості продукції;
- Призначення, склад і порядок розробки фінансового плану підприємства;
- Порядок планування оновлення продукції та механізм його контролю;
- Необхідність та порядок планування організаційно-технічного розвитку;
- Мету, склад та технологію розробки бізнес-плану підприємства

Вміти:

- Розраховувати планові показники із застосуванням різних методів планування;
- Складати план збуту продукції із застосуванням результатів маркетингових досліджень;
- Складати план виробництва продукції підприємства;
- Складати план-графік руху партії деталей і розраховувати планову тривалість технологічного циклу;
- Складати план-графік замовлення матеріалів;
- Визначити планову виробничу потужність цеху;
- Розраховувати планову продуктивність праці персоналу підприємства;
- Визначати плановий фонд оплати праці працівників;
- Складати план собівартості продукції підприємства;
- Складати фінансовий план підприємства;
- Обирати оптимальну бізнес-стратегію в умовах невизначеності;
- Складати план підготовки виробництва та освоєння нових виробів.

Уявлення. В умовах ринкової економіки, коли підприємства самі приймають рішення щодо здійснення своєї діяльності та несуть відповідальність за її результатами, більшого успіху досягають ті суб'єкти господарювання, що належним чином планують свою діяльність. У даному контексті вагомим чинником формування навичок планування є серйозна фахова підготовка спеціалістів та керівників підприємств з урахуванням сучасної практики господарювання. Це обумовлює необхідність ознайомлення студентів з основними науково обґрунтованого планування діяльності підприємств, що включає планування маркетингової стратегії підприємства, планування виробництва та збуту продукції, планування персоналу та оплати праці, планування матеріально-технічного забезпечення, планування виробничої потужності, планування собівартості продукції, фінансове планування тощо. Проведення практичних занять та організація самостійної роботи студентів забезпечує формування необхідних вмінь та уявлень про теоретико-методичні засади планування діяльності підприємства, зокрема про застосування різних методів планування, складання ефективної системи планів підприємства, бізнес-планування.

3. Зміст навчальної програми дисципліни

Вступ

Навчальна дисципліна «Планування і контроль на підприємстві» читається для галузі знань 0305 - «Економіка та підприємництво», напрямом 6.030504 «Економіка підприємства».

Загальний обсяг дисципліни становить 5 кредитів (180 годин), відповідно до чого структура дисципліни складається з наступних елементів: загальна кількість блоків змістових модулів – 3 (один блок змістових модулів – 52 - 64 год.); усього змістових модулів – 17 (один змістовий модуль – 6-22 год.).

Зміст дисципліни враховує знання студента попередніх предметів – «Економіка підприємства», «Статистика», «Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків», «Економетрія». У подальшому, отримані знання з дисципліни, будуть використані при вивченні фахових дисциплін: «Стратегічне управління підприємством», «Економічна діагностика», «Управління проектами».

Для підготовки бакалаврів на рівні знань в програмі навчальної дисципліни передбачений цикл лекцій у їх сполученні з СРС.

В лекційному курсі викладення теоретичних матеріалів приводиться досить докладно, супроводжується доказом основних положень.

Формування рівня вмінь здійснюється з опорою на раніш отримані знання шляхом проведення практичних занять, відпрацьовуються рішення типових задач, видаються індивідуальні завдання для самостійної роботи.

Рівень уявлень студентів досягається у ході їх самостійної роботи з забезпеченням консультації викладача та СРС.

Модульний контроль здійснюється шляхом тестування.

Підсумковий контроль здійснюється шляхом розрахунку інтегрованої оцінки за підсумками модульного контролю.

Блок змістових модулів (розділ) №1. **Планування виробництва і збуту продукції.**

Змістовий модуль 1. Сутність планування та особливості його здійснення на підприємстві.

Сутність планування. Предмет, об'єкт і методи дослідження. Концепції планування: формальне, інкрементальне та системне планування. Планування як функція управління підприємством. Методи планових розрахунків.

Змістовий модуль 2. Система планів підприємства.

Функціонування системи планів на підприємстві. Напрями планування: прогресивне, ретроградне, кругове планування. Проблеми побудови ефективної системи планування на підприємстві. Різновиди планів та їх комплекси.

Змістовий модуль 3. Маркетингові дослідження, планування збуту і контролю продукції.

Застосування маркетингових досліджень при плануванні збуту продукції. Види маркетингових досліджень. Методи портфельного аналізу. Складання плану збуту продукції. Планування обсягу реалізації продукції. Планування рекламної кампанії. Бюджет витрат на рекламну діяльність підприємства.

Змістовий модуль 4. Виробництво продукції.

Виробнича програма підприємства. Визначення виробничих можливостей підприємства. Послідовність розробки виробничої програми. Планування обсягів виробництва продукції у натуральному і вартісному вираженні. Планування товарної, валової, реалізованої та чистої продукції підприємства. Планування зміни залишків незавершеного виробництва.

Змістовий модуль 5. Оперативно-календарне планування і контроль.

Зміст і завдання оперативно-календарного планування. Календарне планування і диспетчерське регулювання. Міжцехове та внутрішньо цехове планування. Врахування ритмічності і рівномірності виробництва в процесі планування. Оцінка рівномірності і ритмічності виробництва.

Змістовний модуль 6. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 1-5

Фактори, що обумовлюють зростаючу роль науки планування в загальнополітичному, соціальному, економічному і культурному середовищі. Принципи планування. Визначення нормативної величини незавершеного виробництва в масовому, серійному та одиничному виробництві. Особливості оперативно-календарного планування на підприємствах одиничного, серійного та масового виробництва.

Модульний контроль за змістовими модулями 1-6 (заліковий модуль №1) здійснюється у формі тестової роботи.

Блок змістових модулів (розділ) №2. **Планування ресурсного забезпечення.**

Змістовий модуль 7. Матеріально-технічне забезпечення виробництва.

Зміст планування матеріально-технічного забезпечення та послідовність його розробки. Транзитна та складська форми матеріально-технічного забезпечення. Планування потреби в матеріальних ресурсах: в матеріалах, в обладнанні, в паливі, в енергії. Планування запасів. Види запасів на підприємстві. Здійснення управління запасами на підприємстві. Системи управління запасами.

Змістовий модуль 8. Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю.

Виробнича потужність підприємства. Послідовність планування виробничої потужності підприємства. Стратегічне планування виробничої потужності. Концепції планування виробничої потужності: концепція ефекту масштабу виробництва, концепція використання властивостей кривої зростання

продуктивності; концепція ефекту економії, обумовленого зростанням продуктивності й масштабу виробництва, концепція фокусування потужностей, концепція гнучкості виробничих потужностей.

Змістовий модуль 9. Персонал і оплата праці.

Персонал підприємства. Кадрове планування на підприємстві. Методи планування чисельності персоналу. Планування чисельності основних робітників, допоміжних робітників, спеціалістів, учнів. Планування робочого часу. Бюджет робочого часу одного працівника. Корисний фонд робочого часу працівника. Планування продуктивності праці. Планування фонду оплати праці. Місячний, денний та годинний фонд оплати праці.

Змістовий модуль 10. Виробнича інфраструктура.

Особливості функціонування та планування підрозділів виробничої інфраструктури. Планування забезпечення підприємства технологічним оснащенням. План роботи інструментального цеху. Планування діяльності ремонтного виробництва. Складання кошторису витрат на ремонт однієї одиниці ремонтної складності. Планування енергозабезпечення підприємства. Планування транспортного обслуговування виробництва.

Змістовний модуль 11. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 7-10

Матеріальний баланс підприємства. Особливості визначення потреби цехів у матеріальних ресурсах в різних типах виробництва. Проектна, поточна та резервна виробнича потужність. Штатний розпис. Кадрова політика. Явочна, облікова та середньооблікова чисельність персоналу. Схема вантажопотоків підприємства.

Модульний контроль за змістовими модулями 7-11 (заліковий модуль №2) здійснюється у формі тестової роботи.

Блок змістових модулів (розділ) №3. **Планування фінансів і розвитку підприємства.**

Змістовий модуль 12. Витрати виробництва.

Мета та завдання розробки плану собівартості продукції. Порядок планування витрат підприємства. Розрахунок собівартості одиниці продукції. Методи загальної, позамовної та попроцесної калькуляції. Планування собівартості реалізованої продукції. Планування зведеного кошторису витрат на виробництво.

Змістовий модуль 13. Фінансове планування і контроль на підприємстві.

Завдання і зміст фінансового плану. Планування власних та залучених джерел фінансування. Методи, що використовуються у процесі фінансового планування. Структура фінансового плану підприємства. Оперативний фінансовий план. Планування валового, операційного та чистого прибутку. Планування беззбиткового рівня виробництва продукції. Планування рентабельності.

Змістовий модуль 14. Бізнес-планування.

Призначення бізнес-плану, його склад і технологія розроблення. Послідовність розроблення бізнес-плану. Оцінювання середовища для бізнесу та формування власної ринкової позиції. Планування виробництва продукції та його ресурсного забезпечення. Фінансове обґрунтування та оцінка ризиків.

Змістовий модуль 15. Планування і контроль оновлення продукції.

Дослідження ринку перед розробленням та впровадженням нової продукції. Види нових товарів. Формування планів оновлення продукції, їхній склад і завдання. Планові розрахунки ефективності оновлення продукції. Планування витрат на підготовку й освоєння виробництва нової продукції.

Змістовий модуль 16. Організаційно-технічний розвиток.

Технічний та організаційний розвиток як складова інноваційних процесів і спосіб досягнення стратегічних цілей підприємства. Планування технічного та організаційного розвитку підприємства. Розділи плану організаційно-технічного розвитку. Методи та показники оцінки ефективності організаційно-технічних заходів. Планування реалізації проектів організаційно-технічного розвитку підприємства.

Змістовий модуль 17. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 12-16

Планування розподілу загальнопромислових витрат між виробничими підрозділами. Бюджетування. Аналіз «витрати – обсяг – прибуток». Життєвий цикл товару на ринку. Оцінювання результатів реалізації плану організаційно-технічного розвитку підприємства.

Модульний контроль за змістовими модулями 12-17 (заліковий модуль №3) здійснюється у формі тестової роботи.

Заключення

Особливості вивчення дисципліни «Планування і контроль на підприємстві» визначаються завданнями й функціями цієї сфери діяльності підприємств і фірм в умовах ринкової економіки. Знання й уміння, отримані в результаті вивчення навчального курсу будуть використовуватися в подальшому при вивченні дисциплін «Стратегічне управління підприємством», «Економічна діагностика», «Управління проектами». Актуальність вивчення дис-

ципліни «Планування і контроль на підприємстві» обумовлена необхідністю підготовки фахівців до організації й здійснення самостійної науково-методичної роботи з планування усіх аспектів діяльності підприємства та контролю за їх впровадженням у практичну діяльність.

4 Розподіл тем занять (за годинами та кредитами)

Перелік та назви змістовних модулів	Загалом на змістовий модуль, год/кредит	Лекцій	Прак. робіт	СРС	Курсова робота
Блок змістових модулів №1. Планування виробництва і збуту продукції					
Змістовий модуль 1. Сутність планування та особливості його здійснення на підприємстві	10 / 0,28	2	2	6	
Змістовий модуль 2. Система планів підприємства	10 / 0,28	2	2		6
Змістовий модуль 3. Маркетингові дослідження, планування збуту і контролю продукції	10 / 0,28	2	2	6	
Змістовий модуль 4. Виробництво продукції	10 / 0,28	2	2		6
Змістовий модуль 5. Оперативно-календарне планування і контроль	6 / 0,17	2	2	2	
Змістовий модуль 6. Основні завдання для СРС	6 / 0,17	-	-	6	
Блок змістових модулів №2. Планування ресурсного забезпечення					
Змістовий модуль 7. Матеріально-технічне забезпечення виробництва	20 / 0,56	4	4	6	6
Змістовий модуль 8. Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю	10 / 28	2	2	6	
Змістовий модуль 9. Персонал і оплата праці	22 / 0,61	4	4	8	6
Змістовий модуль 10. Виробнича інфраструктура	6 / 0,17	2	2	2	
Змістовий модуль 11. Основні завдання для СРС	6 / 0,17	-	-	6	
Блок змістових модулів №3. Планування фінансів і розвитку підприємства					
Змістовий модуль 12. Витрати виробництва	10 / 28	2	2	6	
Змістовий модуль 13. Фінансове планування і контроль на підприємстві	22 / 0,61	4	4	8	6
Змістовий модуль 14. Бізнес-планування	10 / 28	2	2	6	
Змістовий модуль 15. Планування і контроль оновлення продукції	10 / 28	2	2		6
Змістовий модуль 16. Організаційно-технічний розвиток	6 / 0,17	2	2	2	
Змістовий модуль 17. Основні завдання для СРС	6 / 0,17	-	-	6	
Інтегрований іспит					
ЗАГАЛОМ	180 / 5	34	34	112	36

5 Система оцінювання навчання студента (залікові модулі)

Зміст навчального матеріалу	Кількість годин	Обсяг трудовитрат студента (кредитів)	Форма контролю	Шкала оцінювання знань студента (бали)
Перший заліковий модуль за змістовими модулями 1 - 3	52	1,44	Тестові роботи	(1...100)
Другий заліковий модуль за змістовими модулями 4 - 7	64	1,78	Тестові роботи	(1...100)
Третій заліковий модуль за змістовими модулями 8 -11	64	1,78	Тестові роботи	(1...100)
Курсова робота			Захист	(1...100)
Інтегрований іспит				(1...100)
ЗАГАЛОМ	180	5		

6 Види, форми та методи навчання

Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота студентів згідно табл. 4 «Розподіл змістових модулів», табл. 6 Тематика (план) практичних занять.

Номер практичної роботи	Назва практичних занять	Кількість годин	Обсяг навчального матеріалу (кредити)
1, 2	Методи планових розрахунків	4	
3	Застосування маркетингових досліджень при плануванні збуту продукції	2	
4	Планування виробництва продукції	2	
5	Оперативно-календарне планування	2	
6, 7	Матеріально-технічне забезпечення виробництва	4	
8, 9	Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю	4	
10	Планування фонду оплати праці	2	
11	Планування продуктивності праці	2	
12	Планування витрат і обсягу виробництва	2	
13, 14	Фінансове планування на підприємстві	4	
15	Вибір оптимальної бізнес-стратегії в умовах невизначеності	2	
16, 17	Планування підготовки виробництва та освоєння нових виробів	4	
ЗАГАЛОМ		34	0,94

7 Система оцінки знань студентів і шкала оцінок*

Оцінка в балах	Оцінка за нац. шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	A	"Відмінно" - теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	B	"Дуже добре" - теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79		C	"Добре" - теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо , усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно	D	"Задовільно" - теоретичний зміст курсу освоєний частково , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66		E	"Посередньо" - теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , багато передбачені програмою навчання навчальні завдання не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального
35-59	Незадовільно	FX	"Умовно незадовільно" - теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
1-34		F	"Безумовно незадовільно" - теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значимого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом).

*Примітка. Згідно з наказом МОН України від 30.12.05 р. № 774 підсумкова оцінка знань з навчальної дисципліни визначається як середньозважена резуль-

татів засвоєння окремих залікових модулів в інтервалі (1... 100) балів. Розрахунок здійснюється за формулою

$$B_{д} = \alpha_1 \cdot B_1 + \alpha_2 \cdot B_2 + \dots + \alpha_n \cdot B_n,$$

де B_i – кількість балів за рівень знань студента i -го залікового модуля;
 α_i - коефіцієнт вагомості кожного залікового модуля.

Підсумкова оцінка трудовитрат студента за освоєння змісту навчальної дисципліни $K_{д}$ визначається як арифметична сума кредитів за всіма заліковими модулями, що засвоєні (K_i):

$$K_{д} = \sum_{i=1}^N K_i,$$

де $i = 1 \dots N$ - кількість залікових модулів;

K_i - трудовитрати (в кредитах) на засвоєння залікового модуля.

8 Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма з дисципліни: «Планування і контроль на підприємстві» (за вимогами кредитно-модульної системи)
2. Робочий план з дисципліни «Планування і контроль на підприємстві»
3. Методичні вказівки до практичних занять студентів з дисципліни «Планування і контроль на підприємстві»
4. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни «Планування і контроль на підприємстві»
5. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Планування і контроль на підприємстві»
6. Конспект лекцій з дисципліни «Планування і контроль на підприємстві»
7. Пакет засобів діагностування рівня підготовки фахівців з дисципліни «Планування і контроль на підприємстві»

9 Література, рекомендована для самостійної роботи студентів

Основна література

1. Анискин Ю. П. Планирование и контроллинг : учебник / Ю. П. Анискин, А. М. Павлова. — М.: Омега-Л., 2013. — 280 с.
2. Афитов Э. А. Планирование на предприятии : учеб. пособие / Афитов Э. А. — Мн. : Вышш. шк., 2011. — 285 с.
3. Горемыкин В. А. Планирование на предприятии / Горемыкин В. А., Бугулов Э. Р., Богомолов А. Ю. — М. : Информ.-издат. дом. «Филинь», 2012. — 520 с.
4. Грант С. Ефективне управління збутом / Грант С. — Д. : Баланс-Клуб, 2002. — 192 с.
5. Гриньова В. М. Фінанси підприємств / В. М. Гриньова, В. О. Кожда. — К. : Знання-Прес, 2010. — 424 с.
6. Лихачева О. Н. Финансовое планирование на предприятии / Лихачева О. Н. — М. : Проспект, 2009. — 263 с.
7. Орлов О.О. Планування діяльності промислового підприємства. Підручник / Орлов О.О. — К. : Скарби, 2010. — 336 с.
8. Пивоваров К. В. Планирование на предприятии : учеб. пособие / Пивоваров К. В. — М. : Издат.-торговая корпорация «Дашков и К^о», 2010. — 232 с.
9. Планування діяльності підприємства : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / М. А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. — К. : КНЕУ, 2011. — 252 с.
10. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. ; за заг. ред. В. Є. Москалюка. — К. : КНЕУ, 2012. — 384 с.
11. Полтораки В. А. Маркетингові дослідження : навч. посіб. / Полтораки В. А. — К. : Центр навч. л-ри, 2010. — 387 с.
12. Сергеев И. В. Оперативное финансовое планирование на предприятии / Сергеев И. В. — М. : Финансы и статистика, 2012. — 288 с.
13. Тарасюк Г.М. Бізнес-план: Розробка, обґрунтування та аналіз : навч. посіб. / Тарасюк Г.М. — К. : Каравела, 2009. — 280 с.
14. Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. 3-є вид. / Г.М. Тарасюк, Л.І. Шваб. — К. : Каравела, 2010. — 352 с.
15. Трифилова А. А. Управление инновационным развитием предприятия / Трифилова А. А. — М. : Финансы и статистика, 2010. — 176 с.
16. Финч Б. Как написать бизнес-план / Финч Б. — СПб. : Издат. дом «Нева», 2010. — 192 с.
17. Царев В. В. Внутрифирменное планирование / Царев В. В. — СПб. : Питер, 2011. — 496 с.
18. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / Швайка Л. А. — Л. : Новий світ-2000, 2012. — 268 с.

Додаткова література

Блок змістовних модулів №1

1. Алексеева М. М. Планирование деятельности фирмы / Алексеева М. М. — М. : Финансы и статистика, 2001. — 248 с.
2. Афонин И. В. Управление развитием предприятия: стратегический менеджмент, инновации, инвестиции, цены : учеб. пособие / Афонин И. В. — М.: Издат.-торговая корпорация «Дашков и К^о», 2002. — 380 с.
3. Белов М. А. Управління виробничою інфраструктурою : навч. посіб. / Белов М. А. — К. : КНЕУ, 1997. — 207 с.
4. Бизнес-план инвестиционного проекта : отечественный и зарубежный опыт. Современная практика и документация : учеб. пособие ; под ред. В. М. Попова. — М. : Финансы и статистика, 1997. — 418 с.
5. Васильков В. Г. Організація виробництва : навч. посіб / Васильков В. Г. — К. : КНЕУ, 2003. — 524 с.
6. Гаркавенко С. С. Маркетинг: підручник / Гаркавенко С. С. — К. : Лібра, 2002. — 712 с.
7. Гончаров В. Н. Оперативное управление производством / Гончаров В. Н., Колосов А. Н., Дибнис Г. И. — М. : Экономика, 1987. — 120 с.

Блок змістовних модулів №2

1. Горемыкин В. А., Богомолов А. Ю. Экономическая стратегия предприятия. Учебник. — М.: Информ.-издат. дом «Филинь», Рилант, 2001. — 506 с.
2. Звягинцев Ю. Е. Оперативное планирование и организация ритмичной работы на промышленных предприятиях / Звягинцев Ю. Е. — К. : Техника, 1990. — 135 с.
3. Животова И. Тактические приемы при выводе продукта с рынка / Животова И. // Новый маркетинг. — 2004. — № 1. — С. 22—29.
4. Ковелло Д. Бизнес-планы: полное справочное руководство / Д. Ковелло, Б. Хейзелгрэн. — М. : Лаборатория Базовых Знаний, 1999. — 344 с.
5. Наливайко А. П. Теорія стратегії підприємства. Сучасний стан та напрямки розвитку : Монографія / Наливайко А. П. — К. : КНЕУ, 2001. — 227 с.
6. Нелеп В.М. Планування на аграрному підприємстві / Нелеп В.М. — К. : КНЕУ, 2000. — 372 с.

Блок змістовних модулів №3

1. Обеспечение материальными ресурсами и коммерческая деятельность предприятий : учеб. пособие ; под ред. Ф. П. Васюлина. — Мн. : Высш. шк., 1991. — 270 с.
2. Покропивний С.Ф. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування : навч. посібник / Покропивний С.Ф., Соболев С.М., Швиданенко Г. О. — К. : КНЕУ, 1998. — 208 с.

3. Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства. Практикум : навчальний посібник / Тарасюк Г.М. – К. : Кондор, 2004. – 266 с.
4. Тарасюк Г.М. Планова діяльність як системний процес управління підприємством : монографія / Тарасюк Г.М. – Житомир : Житомирський державний технологічний університет, 2006. – 469 с.
5. Тянь Р.Б. Планування діяльності підприємства / Тянь Р.Б. К. : МАУП, 1998. – 156 с.
6. Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга / Хан Д. — М. : Финансы и статистика, 1997. — 800 с.
7. Хасси Д. Стратегия и планирование / Хасси Д. — СПб. : Питер, 2001. — 384 с.

Розробив доцент кафедри
економки підприємства

Горова К.О.